

ZOMERSCHOOL

Theosofische Vereniging in Nederland

SPIRITUALITEIT IN DEZE TIJD

Vrijdag **7** t/m dinsdag **11** JUNI 2024

Plaats: Besant Hall Meentweg 9,
1411 GR Naarden

Georganiseerd door
Theosofische Vereniging in Nederland
Plaats: Besant Hall, Meentweg 9,
1411 GR Naarden

ZOMERSCHOOL

SPIRITUALITEIT IN DEZE TIJD

Nooit eerder is het aantal impulsen dat op ons afkomt zo groot geweest. Nooit eerder beschikten we over zo veel informatie via de diverse media over politiek, wetenschap, filosofie, et cetera. We worden hierdoor dagelijks uitgedaagd om het evenwicht te bewaren, om het goede, het ware en het schone achter de verschijnselen te herkennen. Deze zijn met elkaar verbonden. Het schone is de zichtbare uitdrukking van het ware, zoals het goede zich laat zien door het schone in actie. De dagelijkse impulsen zijn echter vaak tegenstrijdig, er is veel ruis. Dit vraagt om evenwichtskunsten in ons bewustzijn.

Op zich is dit geen nieuw proces. De wijsheidstraditie, waar de Theosofische Vereniging bij uitstek een exponent van is, heeft zich altijd bezig gehouden met de verschillende aspecten van bewustzijn en hun onderlinge samenhang. Hoe bij voorbeeld angst, emotie, begeerte, die ieder hun eigen waarde hebben, de meer spirituele, vrij makende aspecten van het bewustzijn in de weg staan.

Programma

Tijdens de zomerschool willen we samen onderzoeken hoe spiritualiteit een bijdrage kan leveren om andere antwoorden te vinden voor de uitdagingen van deze tijd, hoe we hier in ons dagelijks leven mee om kunnen gaan. In de ochtenden door twee korte inleidingen, in de middag kunnen de deelnemers een keuze maken uit een aantal workshops. Alle programma onderdelen hebben een relatie met het thema **Spiritualiteit in deze tijd.**

THEOSOFISCHE
VERENIGING
IN NEDERLAND

Programma

Vrijdag 7 Juni

16.00 -18.00 aankomst

18.00 diner

20.00 kennismaking met elkaar en met het thema

Zaterdag 8 Juni

8.00 meditatie

8.30 ontbijt

9.30 welkom dag gasten, koffie

10.00 **Christian Vandekerkhove: Kennis, inzicht of dienst?**

We worden om de oren geslagen met steeds nieuwe spirituele opleidingen, scholen en formules, maar wat is eigenlijk van belang en wat niet. Wat is ons persoonlijk pad? Maken we ons nuttig voor onszelf of voor het Goddelijk Plan?

Christian Vandekerkhove is reeds vele jaren lid van het Hoofdbestuur van de Theosofische Vereniging in België. Hij studeerde informatica en vergelijkende godsdienstwetenschappen. Thans docent Theosofie, Parapsychologie en Hylisch Pluralisme in de Faculteit voor Vergelijkende Godsdienstwetenschappen in Antwerpen.

11.00 koffie

11.30 **Wim Leys: Annie Besant: bron van inspiratie voor deze tijd.**

Het leven van Annie Besant, de tweede president van de Theosophical Society (1907 – 1933), was bij uitstek een

voorbeeld hoe dynamiek en spiritualiteit goed samen kunnen gaan. Ze breidde de TS verder uit, zowel kwantitatief als kwalitatief, trouw aan de uitgangspunten. Ze was een van de beste spreeksters van haar tijd, en was voor duizenden mensen over de hele wereld een leraar op het spirituele pad, en is dat nog steeds. Het grootste deel van haar leven bracht zij door in India, waar ze zich behalve voor de theosofie ook inzette voor het landelijke onderwijs en vele aspecten van de onafhankelijkheidsbeweging.

Wim Leys is voorzitter van de Theosofische Vereniging in Nederland.

12.30 lunch

14.00 **Gespreksgroepen en workshops**

Wim Leys: Het spirituele pad volgens Annie Besant.

Gespreksgroep over het pad van zelftransformatie aan de hand van *Het Pad* zoals Annie Besant dat aangaf. Dit is nog steeds hoogst actueel, onder meer te vinden in twee nieuwe publicaties van de TVN uitgeverij: *In de Voorhof* en *Het Pad van Discipelschap*.

Christian Vandekerkhove: Persoonlijke vrijheid vs. collectief belang

Vrijheid ligt ons na aan het hart en terecht. Niemand mag ons van onze vrijheid beroven, tenzij om een hoger doel te dienen. Niemand mag onze vrijheid beperken, tenzij we die van een ander in gevaar brengen. Over deze thema's gaan we samen in debat.

Arjan Schrier: Metta meditatie, Boeddhistische spiritualiteit & Ecologie

Metta komt van *mitta* en betekent vriendelijkheid en vriend. Het lijkt als een druppel van liefde, welwillendheid en *ahimsa* (geweldloosheid). Elke spirituele stroming ziet liefde als een onmisbaar onderdeel van de mentale cultuur. En deze mentaliteit kan gecultiveerd worden. Dat doen we in zit meditatie en buiten, naar alles in de natuur, inclusief onszelf natuurlijk.

Een deel van onze tijd besteden we aan een gespreksgroep over onze rol als intelligent dier in de ecologie van deze aarde en de kosmos als geheel met al zijn subtiele wezens. We vergelijken de kosmologie van Boeddhisme met die in de Theosofie en hoe de kennis over *kamma* (karma) en *kam-*

mavipaka (gevolg van kamma) zijn invloed heeft op onze ecologische voetafdruk. Mogen we hopen op een evenwicht tussen de menselijke soort, de andere soorten en hun leefomgeving.

Arjan Schrier studeerde Fysiotherapie en Milieu-ecologie. Hij is enige tijd boeddhistisch monnik geweest, vertaalt thans originele Boeddhistische teksten uit het Pali en is nauw betrokken bij de retraites van Sangha Metta op het ITC en de online ochtend meditatie. Op dit moment legt hij de laatste hand aan een boek over de materie opvatting in Theravada Boeddhisme. Hij ziet uit naar een open uitwisseling van ideeën waarin begrip over het leven, en de dood, kan groeien.

Peter Jonkers en Jacomijn Werkman: Dialoog 'Life in Freedom'

Elke sessie begint of eindigt met een korte inleiding op video (Ned. ondertiteling; duur 30 min.) uit het werk van J. Krishnamurti. Thema: **'Freedom & Authority'**.

Beiden zijn actief in Informatiecentrum Krishnamurti Bilthoven en Vereniging Leerproject.

Monica Pierson en Angèle Pelasula: Raja Yoga Workshop

"Yoga citta-vrtti-nirodhah,

Tadā drashtuh svarupe 'vasthānam"

Yoga is het beheersen van de bewegingen van het denken.

Dan is de Ziener thuis in zichzelf.

Patanjali, Hoofdstuk 1, Sutra 2 en 3

Deze tekst is ons gegeven door Patanjali, die de weg van Yoga voor het eerst op schrift heeft gesteld. Hierin wordt meteen verteld wat de weg is van Yoga en tevens het doel is. Het betekent dat je je bewustzijn verruimt om tot Zelfrea-

lisatie te komen. Gerealiseerde Yogi's gebruiken hun giften om de mensheid te dienen. Yoga is van alle tijden. Oude, heilige geschriften zijn ons gegeven om ons de weg te wijzen, zodat we die ten alle tijden kunnen gebruiken. Het betekent een spiritueel leven leiden, ook in deze tijd.

In de workshop zullen we iets vertellen over de filosofie en we gaan het in praktijk brengen door middel van verschillende oefeningen om tot verstilling en meditatie te geraken. Praktische informatie: Draag kleding waarin je ongehinderd kunt bewegen. Je hoeft niet lenig te zijn om deze workshop te volgen.

Beiden zijn betrokken bij de Raja Yoga school Samyama. Samyama geeft sinds jaren op het ITC scholing in Raja Yoga, de weg van meditatie.

16.00 theepauze

18.00 diner

20.00 **Terry Pratt: Dansen van Universele Vrede.**

Dansen in een kring en zelf mantra's zingen vanuit verschillende wereld tradities. Vrede, harmonie, genezing en geluk brengen in onszelf en in de wereld om ons heen.

Terry Pratt is muzikdocent en Cranio-sacraaltherapeut.

Zondag 9 Juni

8.00 meditatie

8.30 ontbijt

9.30 welkom dag gasten, koffie

10.00 **Kees Voorhoeve: De weg van transformatie**

Hoe kunnen wij ons openen voor de bron van het leven en onze ervaring werkelijk veranderen in wijsheid en compassie? Het spirituele veranderingsproces blijkt geen gemakkelijke opgave te zijn, we kunnen vast komen te zitten in de zuigkracht van de wereld en vele valkuilen belemmeren de ontplooiing van de bezieling. Tegelijkertijd is 'De weg van transformatie' een prachtige ontdekkingsreis naar onze ware natuur waarbij we bewust kunnen meewerken aan het evenwicht in onszelf en de wereld.

Kees Voorhoeve heeft studies gevolgd over westerse

mystiek, kabbalah en boeddhisme. Hij geeft les aan de Academie voor Geesteswetenschappen in Utrecht over spiritualiteit, zingeving en meditatie.

11.00 koffie

11.30 **Ingmar de Boer: De ethiek van het bodhisattvapad in De Stem van de Stilte, en het dagelijks leven in onze tijd.**

Het derde fragment van de H.P. Blavatsky's werk *De Stem van de Stilte* geeft een beschrijving van het pad van de Bodhisattva. De zeven poorten in de Stem worden in boeddhistische literatuur beschreven als de paramita's, de deugden, of de verworvenheden van de bodhisattva. Ze vormen de basis van de ethiek van het mahayana boeddhisme en een belangrijke leidraad voor diegenen die het spirituele pad volgen dat wordt beschreven door Blavatsky in de Stem. Hoe kunnen we deze "zeven poorten" in onze tijd in het dagelijks leven gestalte geven?

Ingmar de Boer woont en werkt op het Internationaal Theosofisch Centrum (ITC). Hij is daar onder meer voorzitter van de Annie Besant Loge. De afgelopen vijftintig jaar heeft onder andere het Tibetaans boeddhisme zijn belangstelling, met name in relatie tot het werk van H.P. Blavatsky. In de loop der tijd hield hij verschillende lezingen over Blavatsky's werk *De Stem van de Stilte*.

12.30 lunch

14.00 **Gespreksgroepen en workshops**

Kees Voorhoeve: Socratische dialoog over de weg van transformatie

We gaan op een Socratische wijze open, eerlijk en meditatief in gesprek over de valkuilen en belemmeringen van de weg van transformatie en de verschillende methodes die een diepgaande verandering van onze spirituele ervaring kunnen verwezenlijken.

Ingmar de Boer: In de lezing wordt een schets gegeven van de menselijke waarden die in de huidige tijd gelden, in de Nederlandse samenleving en wereldwijd, aan de hand van wetenschappelijk onderzoek. Vervolgens wordt ingegaan op de herkomst van de boeddhistische paramita's en

de waarden die deze vertegenwoordigen, en op de overeenkomsten en verschillen tussen deze twee sets van waarden. In de workshop worden de verschillen en overeenkomsten tussen de waarden van de huidige maatschappij en die van het individuele spirituele pad van de deelnemers besproken. Welke nieuwe mogelijkheden zou onze huidige maatschappij kunnen bieden voor ons als pelgrims op het pad?

Arjan Schrier: Metta meditatie & De Transformatie van de Boeddha.

Metta meditatie zoals op 8 juni .Het transformatieproces van de asceet Sumedho tot de Gautama Buddha besloeg aeonen. Het besloeg een grondige ontwikkeling van de menselijke vermogens die eenieder zelf ook heeft. Na zijn verlichtingservaring was de boeddha even in twijfel of hij wat hij gezien had zou gaan verkondigen, omdat het vermoeiend zou zijn als hij niet begrepen zou worden. Zoals blijkt deed hij dat toch. In deze sessie zal over de 'shortcut' het achtvoudige pad en de ontwikkeling van een bodhisatva gaan. Met gelegenheid tot vragen, omgaan met de indrukken en impulsen.

Peter Jonkers en Jacomijn Werkman:
Dialoog 'Life in Freedom'

Idem als zaterdag. Thema: **'Choiceless Awareness'**

Monica Pierson en Angèle Pelasula:

Raja Yoga Workshop. Idem als zaterdag

16.00 theepauze

18.00 diner

20.00 **Ellen Hetteema: Klankreis:**

De verschillende klanken en frequenties van klankschalen, uitheemse instrumenten en intuïtieve zang, nodigen je uit om meer te verbinden met je innerlijke wereld en Zijns energie.

Ellen Hetteema is energetisch behandelaar en sound healer, intuïtief en spiritueel. In mijn praktijk mag ik mensen bijstaan bij uiteenlopende levensprocessen. Meestal gericht op verdieping, Zelfontplooiing, zelfliefde, zingeving en verbinden met de innerlijke kracht.

Maandag 10 Juni

8.00 meditatie

8.30 ontbijt

9.30 welkom dag gasten, koffie

10.00 **Sabine van Osta: Terug naar de Bron –
En de weg er naartoe**

Een van de meest frequent gestelde vragen is wellicht “Waar kom ik vandaan?”, onmiddellijk gevolgd door “wat of wie ben ik?”. Een veelheid aan tradities is tot op de dag van vandaag bezig met deze vraag en de antwoorden lijken op het eerste gezicht verscheiden en zelfs tegenstrijdig. Theosofie leert dat in de diepere grondlagen van iedere traditie, ze allemaal met elkaar in harmonie kunnen worden gebracht. Immers iedere traditie put uit dezelfde universele bron van Wijsheid. Aan de hand van een aantal fragmenten gaan we dieper in op de vraag hoe we tot die universele bron van Wijsheid kunnen geraken, dwars doorheen de verscheidenheid. Het wordt wellicht dan ook duidelijk, waarom dat in deze tijd tegelijkertijd enorm moeilijk en ook eenvoudig kan zijn.

Sabine Van Osta is voorzitter van Theosofische Vereniging in België, en voorzitter van de Europese Federatie van Theosofische Verenigingen (EFTS). In het dagelijks leven werkt Sabine als paralegal belast met bestuurs- en aandeelhouderszaken. Ze woont met haar man in Antwerpen, dicht bij haar familie.

11.00 koffie

11.30 **Pim Blomaard: Mystериën op het station.
De kracht van het midden.**

In de samenleving zien we de fragmentatie toenemen. En moderne mensen kijken naar zichzelf als een fragment in een gebroken wereld. We spreken over polarisatie, over

tweedelingen. Moderne spiritualiteit kan helpen door drie-voudig te kijken en de kracht van het midden in te zetten. Dat geldt zowel voor het omgaan met maatschappelijke fenomenen als voor het herkennen van spirituele fenomenen. Buiten- en binnenwereld lijken steeds meer door elkaar heen te werken. Zo kun je in de dynamiek van de samenleving naar aspecten van inwijding zoeken. Ook deze 'tegenstelling' tussen samenleving en inwijding vraagt om een bemiddelende kracht. Zei kunstenaar Beuys niet ooit dat de mysteriën op het station plaatsvinden?

Dr. Pim Blomaard was werkzaam als bestuurder in de zorgsector, promoveerde op de zorgethiek, werkte aan de Vrije Universiteit en is thans verbonden aan de Hogeschool Leiden. Hij is voorzitter van de Antroposofische Vereniging.

12.30 lunch

14.00 **Gespreksgroepen en workshops**

Sabine van Osta: Tijdens de workshop, komen we terug op de voorgestelde fragmenten en diepen ze verder uit.

Arjan Schrier: Metta meditatie zoals op 8 juni & onderwerp in aansluiting op lezingen.

Peter Jonkers en Jacomijn Werkman: Dialoog 'Life in Freedom'

Idem als zaterdag. Thema: **'The Sacred'**

Terry Pratt: Een ontdekkingstocht naar binnen.

Door ontspanning, klank, beweging en "slowing down", in contact komen met innerlijke trillingen en beleven van je lichaam.

Arend Heijbroek: Karma is meer dan je denkt. Te makkelijk wordt geoordeeld, dat het ongeluk van mens en volk wordt afgedaan met: "dat is mijn of hun karma". Dan wordt het probleem – en onze betrokkenheid, zeg compassie – eenvoudig in een laatje gestopt, en dat is dan dat. Theosofie daagt ons uit om dit fundamentele onderwerp dieper, meer spiritueel, te onderzoeken.

16.00 theepauze

18.00 diner

20.00 **Avondprogramma. Stille avondwandeling.**

Dinsdag 11 Juni

8.00 meditatie

8.30 ontbijt

9.30 welkom dag gasten, koffie

10.00 Mariël Polman: De Kleurenleer van Goethe

De Duitse dichter, schrijver, natuuronderzoeker en staatsman Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832) bestudeerde de helft van zijn leven de fenomenen van kleuren en bracht die samen in 'Zur Farbenlehre', 1810. De verschijnselen die hij noemt zijn direct waarneembaar in de wereld om ons heen en in onszelf. De leer past in de wijsheidstraditie. Via een inleiding, experimenten en oefeningen maken we er kennis mee.

Mariël Polman is actief lid van de TVN en voorzitter/secretaris van loge Amsterdam. Ze is werkzaam als kleurspecialist bij de overheid en als universitair gastdocent, op het gebied van kleur en restauratie.

11.00 koffie

11.30 Arend Heijbroek: De Westerse esoterische traditie.

Naast de officiële godsdiensten zijn er door de eeuwen voortdurend vernieuwende esoterische impulsen geweest, som als reactie op de dogmatiek van de tijd. Dit heeft geleid tot een breed scala van stromingen, waarvan velen ook nu nog actief zijn en een bijdrage leveren aan een divers spiritueel landschap. Wat hebben ze gemeen, en wat is hun bijdrage voor deze tijd?

Arend Heijbroek is voorzitter van het Internationaal Theosofisch Centrum.

12.30 lunch

14.00 **Gespreksgroepen en workshops**

Mariël Polman: over de kleurenleer van Goethe; experimenten en schilderoefeningen.

Arjan Schrier: Metta meditatie zoals op 8 juni & onderwerp in aansluiting op de lezingen.

Peter Jonkers en Jacomijn Werkman: Dialoog 'Life in Freedom'

Idem als zaterdag. Thema: **'What is a religious mind?'**

Arend Heijbroek: De theosofische vereniging in deze tijd.

De TS werd 150 jaar geleden opgericht om het denken van de mens een impuls te geven binnen de context van die tijd.

De huidige tijd is in veel opzichten fundamenteel anders.

Wat zouden H.P. Blavatsky en haar Leraren nu naar voren hebben gebracht, als ze nu leefden? We gaan dit samen onderzoeken.

16.00 Sluiting

De Theosofische Vereniging (Adyar) kent de volgende doeleinden:

- Het vormen van een kern van de universele broederschap der mensheid, zonder onderscheid van ras, geloof, geslacht, kaste of huidskleur.
- Het aanmoedigen van de vergelijkende studie van godsdienst, wijsbegeerte en wetenschap.
- Het onderzoeken van de onverklaarde wetten van de natuur en van de vermogens die in de mens latent aanwezig zijn.

De missie van de Theosophical Society (Adyar)

Het dienen van de mensheid door het ontwikkelen en verwerkelijken van een zich steeds verdiepend inzicht in de eenheid van alle leven, de tijdloze wijsheid en spirituele zelftransformatie.

Het Internationaal Theosofisch Centrum

Ieder verblijf op het ITC is bedoeld om innerlijke stilte, vrede en een harmonieus leven te bevorderen. Daarom is roken en het gebruik van drugs op het terrein niet toegestaan, wordt er geen alcohol gedronken en alleen vegetarisch gegeten.

Inschrijven en betalen

Inschrijven is noodzakelijk, het aantal overnachtingsmogelijkheden is beperkt. Voor kampeerders geldt geen beperking met betrekking tot aantal inschrijvingen, dus kamperen op ons mooie terrein is warm aanbevolen!

Inschrijven kan door een link naar het formulier:

<https://forms.gle/44xoajcgTVf7DbmV6>.

De link geeft informatie over overnachtingsmogelijkheden, maaltijden, kosten en betalingen.

Dag gasten: Je kan ook per dag inschrijven, en van te voren de maaltijden bestellen. Ter plekke maaltijden bestellen is niet mogelijk, dan is het noodzakelijk om eigen lunch en avondmaaltijd mee te nemen.

Plaats: Besant Hall, Meentweg 9, 1411 GR Naarden

Voor hen die voor het eerst naar ITC komen: de ervaring leert dat men snel verdwaalt, mede omdat TomTom naar een verkeerde plaats verwijst. Raadpleeg de route beschrijving op site ITC

www@itc.naarden.org

Georganiseerd door
THEOSOFISCHE VERENIGING IN NEDERLAND,
Plaats: Besant Hall, Meentweg 9, 1411 GR Naarden

www.itcnaarden.org en www.theosofie.nl